

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа «Національний інститут хірургії та
трансплантології імені О.О.Шалімова НАМН України»

УХВАЛЕНО

Вченою Радою ДУ
“Національний
інститут хірургії та
трансплантології ім.
О.О. Шалімова
НАМН України”

“28” жовтня 2022 р.

Протокол №5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом директора ДУ
“Національний
інститут хірургії та
трансплантології ім.
О.О. Шалімова НАМН
України” академіка
НАМН України,

професора

О.Ю. Усенко
від “31” жовтня 2022 р.
№ 246 / 1-н

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ
ВИЩОЇ ШКОЛИ»

(З ВИКЛАДАЦЬКОЮ ПРАКТИКОЮ)

Форма навчання: очна, з елементами дистанційного навчання на базі програмного комплексу «Microsoft Teams».

ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
третього (освітньо-наукового) рівня

галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність _____ 222 Медицина
спеціалізація _____ Хірургія

Силабус нормативної дисципліни професійної підготовки - «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) з підготовки доктора філософії

РОЗРОБНИКИ

№ п.п.	ПІБ	Вчене звання	Науковий ступінь	посада
1.	Усенко Олександр Юрійович	Академік НАМН України, професор	Доктор медичних наук	Генеральний директор
2.	Костилев Михайло Володимирович	Професор	Доктор медичних наук	заступник Генерального директора з наукової роботи
3.	Салютін Руслан Вікторович	Старший дослідник	Доктор медичних наук	заступник Генерального директора з науково- організаційної роботи
4.	Копчак Володимир Михайлович	Професор	Доктор медичних наук	Завідувач відділу хірургії підшлункової залози та реконструктивної хірургії жовчних проток
5.	Сморжевський Валентін Йосипович	Професор	Доктор медичних наук	Професор кафедри хірургії та трансплантології НУОЗ ім.П.Л.Шупика

Склад проектної групи обговорено і схвалено на засіданні вченої ради ДУ «НІХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України» (протокол № 8 від 24 червня 2016 року).

Силабус затверджено на засіданні Вченої ради
ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова НАМН України»
від «28» жовтня 2022 р., протокол № 5

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОНП	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	22 « Охорона здоров'я» 222 Медицина	Рік навчання 2
Кількість годин – 180 год. (6 ECTS)		Семестр 3,4
		Лекції 12 год.
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		Семінарські 24 год. Практика 86 год
		Самостійна підготовка 36 год.
Мова навчання	Українська	
		Форма контролю: залик 2 год.

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада	1. Смержевський В.Й. – д-р мед. наук, професор 2. Андреещев С.А. – канд. мед. наук, доцент, наук. співробітник 3. Галочка І.П. – канд. мед наук, доцент
Контактна інформація	info@surgery.org.ua
Дні занять	Заняття за розкладом, за потреби – онлайн

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

• **Анотація курсу.** Дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) уведена для вивчення аспірантами 2 року навчання у ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова НАМН України».

Предмет курсу – Програма дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) містить усі основні розділи зі спеціальності і охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних аспірантам, дослідникам в медичній сфері,

для належного здійснення науково-педагогічної діяльності.

Пререквізити й постреквізити. До пререквізитів курсу відносимо володіння фаховими знаннями на другому освітньо-науковому рівні. Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін (філософія науки, емпіричні методи у наукових дослідженнях, психологія), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань для здійснення науково-педагогічної діяльності на вищому рівні освіти, дотримання етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета дисципліни – підготовка професійно компетентного, гуманістично зорієнтованого фахівця з високим рівнем психологічної та педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні із властивим глибоким розумінням загальних принципів та методів психологічних наук, застосування їх у власних дослідженнях у сфері психології загалом та у викладацькій практиці зокрема. Програма є складовою досягнення інтегральної компетентності - здатності до розв'язання складних завдань педагогічної теорії і практики як у процесі навчання так і в процесі подальшої професійної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної педагогічної практики в умовах невизначеності.

Вказана мета є складовою формування у аспірантів інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань.

Завдання курсу з педагогіки та психології вищої школи (з викладацькою практикою):

- усвідомлення психологічних закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- оволодіння передовими формами, методами та засобами навчання і виховання студентів, учасників тренінгових занять тощо;
- формування власного стилю науково-педагогічної діяльності та

- професійного спілкування;
- досягнення психолого-педагогічної майстерності та культури професійної діяльності.

Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) аспіранти здобудуть такі компетентності:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК2. Здатність працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК10. Здатність організовувати та реалізовувати освітню діяльність у вищій медичній освіті, керувати науковим (науково-педагогічним) колективом.

Програмні результати навчання

ПРН1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

ПРН2. Визначати основоположні поняття галузі знання, критично осмислювати проблеми галузі знання та проблеми на межі предметних галузей, виокремлювати і характеризувати теоретичний/емпіричний та фундаментальний/прикладний виміри галузі знання.

ПРН12. Впроваджувати результати наукових досліджень у медичну практику, освітній процес, та суспільство.

ПРН13. Застосовувати сучасні інформаційні та медичні технології у професійній діяльності.

ПРН14. Узагальнювати і публічно представляти результати виконаних наукових досліджень.

ПРН18. Організувати освітній процес.

ПРН19. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН20. Організувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Таблиця 3.

Назви тем	Лекції, годин	Практичні, семінари	Самостійна робота	Бали	Викладач
Тема 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Інновації в системі вищої освіти. Розвиток вищої освіти в Україні в світлі Болонського процесу. Характеристика педагогічного процесу у вищій школі. Понятійний апарат педагогіки ВШ. Педагогічні закономірності та умови ефективності процесів навчання та виховання. Діяльнісний та особистісний підходи як основа стратегій формування і розвитку особистості у вищій школі. Основні моделі особистісно-орієнтованої педагогіки вищої школи: соціально-педагогічна, предметно-дидактична та психологічна. Методологія педагогіки вищої школи. Методи дослідження. Тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в Україні. Розвиток ступеневої вищої школи й освіти в умовах незалежної України. Рівні акредитації сучасних вищих закладів освіти. Порівняльний аналіз систем вищої освіти в Україні та в розвинених країнах світу	2	4	2	8	Сморжевський ВЙ
Тема 2. Навчання та виховання як педагогічні категорії. Методи і форми організації навчання у вищій школі та їх вдосконалення. Загальні уявлення про дидактику вищої школи. Поняття, цілі, закономірності, сутність і структура навчання у вищій школі. Принципи та методи навчання. Проблеми виховання майбутнього фахівця у вищій школі України: зміст, основні категорії та принципи	2	4	2	8	Андрєєв СА

<p>виховання. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. Демократизація і гуманітаризація як освітні принципи. Суспільна значущість демократизації і гуманітаризації навчального процесу. Психологічна сутність управління навчально-виховним процесом. Педагогічні основи організації навчання у вищій школі. Характеристика рівнів управління у ВНЗ. Структура управління дидактичним процесом. Засоби управління, доцільність їх використання у педагогічному процесі. Процедурні компоненти проектування управлінського впливу. Схема проектування механізму управління в навчанні. Педагогічні детермінанти прийняття рішень в освітній діяльності. Задовольняючі, оптимізуючі та максимізуючі стратегії прийняття рішень. Стратегії прийняття колективних рішень. Удосконалення методів і форм організації навчання у вищій школі. Форми організації учбової діяльності. Принцип єдності змісту і форми. Загальні форми організації учбової діяльності: індивідуальна парна, групова, колективна. Особливості специфічних форм організації навчання: лекції, семінарські, лабораторно-практичні заняття, спецкурси, спецсемінари, курсове і дипломне проектування та ін. Самостійна (дидактично керована) робота студентів. Імітаційні та ігрові форми організації учбової діяльності студентів: ділові ігри, рольові ігри та ін. Сенифіка та ефективність ділових і рольових ігор. Методичні системи педагогічно-новаторів. Характеристика програмованих, проблемних, дослідницьких, імітаційних методів навчання. Психолого-педагогічні основи застосування навчальних засобів: підручників, учбових посібників, макетів, моделей, технічних засобів автоматизованих навчальних систем та ін. Дидактичні функції навчальних засобів. Інформаційні ресурси навчального процесу. Комп'ютеризація навчання у вищій школі. Формування digital-skills. Сервіси для дистанційного навчання: платформи для он-лайн конференцій (Google Hangouts, Skype, Zoom, Webex); ресурси зі створення презентацій (Canva, Prezi); ресурси для майндменінгу (Mindomo, Mindmeister, Coggle); ресурси зі створення текстів, завдань, інформаційні ресурси (Quizlet, Classtime, Kahoot, Learningapps); інструменти взаємодії зі студентами (Classroom, Docs, Padlet).</p>					
<p>Тема 3. Психолого-педагогічні основи процесу навчання Процес навчання та його психолого-педагогічні основи. Виховання та навчання як</p>	2	4	2	8	Сморжевський ВЙ

<p>єдиний цілісний педагогічний прогрес. Структура діяльності людини. Основні види діяльності та їх психологічна характеристика. Роль діяльності в формуванні особистості. Можливість саморегуляції психічних станів у професійній діяльності. Формування професійної культури сучасних спеціалістів. Психолого-педагогічні проблеми навчання майбутнього лікаря.</p>					
<p>Тема 4. Сучасні педагогічні технології та їх використання у ВНЗ. Психологічні засади інтерактивного навчання. Поняття педагогічних технологій, їх зміст і особливості застосування у вищій школі. Технології дистанційного навчання. Методи та інноваційні технології навчання. Особливості технології побудови навчальних курсів Знаково-контекстне та лабораторно-клінічне навчання. Оволодіння сучасними інтерактивними практиками викладання: класифікація інтерактивних лекцій; методи фасилітації в освітньому процесі: мозкові штурми, техніки запитань, модераційні картки, ранжування, евристична бесіда, синектика; метод кейсів: особливості проектування та застосування; ділові та рольові ігри як інструмент формування навичок студентів, види ігор, алгоритм створення та застосування; метод проектів, Start-up-стратегія; сторітелінг як метод активного навчання; формування навчального тренінгового заняття за циклом Колба; розробка та застосування майндмепінгу; особливості коучингу в освітньому процесі як засобу сприяння, допомоги студентам в пошуку їх власних рішень у будь-якій складній професійній ситуації, як інструмент для оптимізації людського потенціалу та ефективної діяльності (формулювання розумних та досяжних цілей за методикою SMART; досягнення цілей та системного вирішення проблем за методикою GROW; стратегічне планування та розробка карти дій за технікою SWOT-аналізу); публічне представлення спільно розробленого проекту у мастер-майнд групі.</p>	2	4	2	8	Галочка ІІІ
<p>Тема 5. Особистість в психології вищої школи. Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Поняття педагогічної майстерності. Професійні педагогічні здібності та шляхи їх формування. Комунікація в організаційно-управлінській структурі вищого навчального закладу. Інтерактивна функція професійного педагогічного спілкування. Лідерство та керівництво в системі управління вищим навчальним закладом. Педагогічна харизма та імідж педагога. Чинники педагогічного спілкування та психологічного</p>	2	4	2	8	Сморжевський ВІ

впливу. Імідж та самооцінка викладача вищого навчального закладу. Рефлексія та самоконтроль у різноманітних педагогічних ситуація. Психолого-педагогічні особливості поведінки викладача у педагогічному конфлікті.					
Тема 6. Критерії якості навчання у вищій школі. Критерії якості навчання. Форми організації навчального контролю і діагностика знань. Психолого-педагогічні питання об'єктивності оцінювання знань студентів.	2	2	2	4	Андрещев СА
Викладацька практика		120	12	30	Галочка ІІІ
Залік		2		20	
Заохочення				6	
РАЗОМ:	12	144	24	10 0	
ВСЬОГО		180		10 0	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ.

Навчально-методичні матеріали самостійної роботи аспірантів враховують специфіку нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою). Рекомендації до самостійного вивчення навчального матеріалу включають вказівки щодо терміну та обсягу засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади оформлення самостійної письмової роботи (реферату), критерії оцінювання. Методичні рекомендації до самостійної роботи аспірантів включають таку інформацію (залежно від форми проведення занять):

- методичні рекомендації до практичних занять – приклади розв'язування задач, варіанти задач для самостійної роботи та відповіді до них;
- методичні рекомендації до семінарських занять – тематку і методичні поради до опрацювання теоретичних питань (завдань) з акцентуванням уваги аспіранта на основних проблемних питаннях, які розглядаються, список літературних джерел, тощо.

Виконання даної програми передбачено з використанням наступних методів навчання: метод проблемного вкладу (навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах), дослідницько-інноваційний (організація науковим керівником пошукової творчої діяльності аспірантів шляхом постановки нових проблем і

проблемних завдань), вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу), наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація), пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації науковим керівником та її засвоєння аспірантами)

Форми та види організації самостійної роботи

Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) може виконуватись у бібліотеці ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України», у Національній медичній бібліотеці, а також в домашніх умовах.

Передбачаються такі організаційні *форми* самостійної роботи аспіранта:

- навчальна робота, яка виконується самостійно у вільний від занять та зручний для аспіранта час, як правило, поза аудиторією;
- навчальна робота, яка з урахуванням специфіки нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) викладається в лабораторіях та відділеннях ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»;
- вдосконалення теоретичних і практичних навичок в умовах робочих нарад у відділеннях ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»;
- робота аспіранта над індивідуальними завданнями під керівництвом викладача (аудиторна робота, робота з використанням комп'ютерної техніки, тощо);
- індивідуальні навчальні завдання з нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою), які видаються аспірантам у терміни, передбачені візиткою навчальної дисципліни і виконуються кожним аспірантом самостійно при консультуванні викладачів;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної самостійної роботи аспіранта навчального або навчально-дослідницького характеру, які виконуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу в даному семестрі в терміни, передбачені програмою навчальної дисципліни;
- робота аспіранта по виконанню дисертаційної роботи.

Найпоширенішими *видами* індивідуальних навчальних та індивідуальних навчально-дослідних завдань є:

- робота з підручниками або посібниками;
- розв'язування та складання практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня складності з теми (чи модуля);
- комплексний опис процесів, тенденцій, явищ, об'єктів;

- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;
- реферування іноземних текстів за фаховими темами.

Зміст самостійної роботи аспіранта з нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може складатися з таких **видів роботи:**

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно робочої програми навчальної дисципліни;
- виконання контрольних робіт при дистанційній формі навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, дисертаційних робіт тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до заліку та підсумкової атестації (виконання дисертаційної роботи);
- робота у наукових проблемних групах молодих вчених, семінарах тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів з фаху «Хірургія» тощо;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

Методичні матеріали для самостійної роботи аспірантів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку аспіранта. Для самостійної роботи аспіранту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література зі спеціальності «Хірургія». Матеріально-технічне й інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи аспіранта містить:

- навчальну і навчально-методичну літературу з хірургії;
- бібліотеку з читальним залом, укомплектованим відповідно до діючих нормативів;
- комп'ютерний клас та можливість роботи в мережі Інтернет.

Забезпечення належних умов самостійної роботи аспіранта на навчальних об'єктах підвищеної небезпеки здійснюється за попередньо укладеним графіком під керівництвом наукового керівника.

VI. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки спеціального курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) аспірант виконує такі види робіт: вивчення

теоретичного й практичного матеріалу (на семінарських заняттях), включно з підготовкою індивідуального завдання та залікових питань. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, індивідуальне опрацювання текстових та медійних джерел відповідно до тематики занять; підготовку до перевірки знань (теми оцінюються по 2 бали за кожен академічну годину семінарського або практичного заняття). Викладацька практика (30 балів) та залік (20 балів) мають на меті висвітлити індивідуальні результати навчання. Викладач залишає за собою право заохотити учасників курсу додатковими балами (до 14 балів) за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності, що передбачає використання професійних навичок, дотичних до курсу (публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо). Аспірантам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України». Згідно встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю, або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом. Учасники курсу мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто до апеляційної комісії.

Відвідування лекцій. Відвідування лекцій – обов’язкове.

Відвідування семінарів. Кожен семінар або практичне зайняття оцінюються, їх відвідування – обов’язкове. Втрачені через відсутність аспіранта бали – не відпрацьовуються, за винятком, якщо заняття було пропущене через поважну причину, підтверджену документально.

Несвоєчасне виконання завдання.

Аспірант, що з певних причин не відвідує лекції, зобов’язаний аргументувати свою відсутність. Якщо аспірант відсутній на практичному занятті з поважної причини, відпрацювання здійснюється під час індивідуально узгодженої консультації. Відсутність аспіранта на підсумкових видах роботи оцінюється в «0» балів. Повторне написання робіт можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує причину відсутності студента.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Аспіранти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури

проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Учасник освітнього процесу повинен виявляти толерантність і дотримуватися етичних норм та правил поведінки під час спілкування з іншими аспірантами та викладачем, сумлінно виконувати покладені на нього обов'язки, прагнути до особистісного й професійного зростання та уникати будь-яких виявів неправдивості, що порушують наукову етику й виражають неповагу до чужих інтелектуальних надбань (врегульовано: Положенням про наукову і академічну доброчесність у ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Усі види навчальної діяльності аспіранта оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі складання заліку. Сумарна максимальна кількість балів, яку аспірант може отримати під час засвоєння курсу та під час підсумкових заходів – 100 балів. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання (максимум 44 бали);
2. Індивідуальне заохочення (максимум 6 балів);
3. Викладацька практика (максимум 30 балів);
3. Залік (максимум 20 балів)

Підсумкову оцінку за національною шкалою буде внесено в залікову відомість. Інформацію про вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» (з викладацькою практикою) буде внесено до особливих здобутків.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ОСНОВНА

1. Батечко Н. Г. Теоретико-методологічні засади підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури : дис... доктора пед. наук : 13.00.04 / Ніна Григорівна Батечко. – К., 2016. – 669 с. [L1][SEP]

2. Бойко А., Ільченко О. Концепція підготовки магістра за спеціальністю педагогіка вищої школи / А. Бойко, О. Ільченко // Педагогічні науки. – Полтава, 2015. – № 63. – С. 147–148.

3. Вища освіта і наука: науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від.; [упоряд.: Т. М. Белоусова, А. В. Козонущенко; за заг. ред. І. І. Тіщенко; наук. ред.: д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. Київ: [б. в.], 2018. № 4/5 (квітень–травень). – 116 с. [L1][SEP]

4. Вітвицька С.С. Теоретичні і методичні засади педагогічної підготовки магістрів в умовах ступеневої освіти // Акмедосягнення науковців Житомирської науковопедагогічної школи: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – С. 302-347. [L1][SEP]

5. Вітвицька С. С. Компаративний аналіз моделі ступеневої педагогічної освіти Великобританії та України // Проблеми освіти: Зб. наук. праць. – Спецвипуск. – Вінниця – Київ, 2015. – С. 17 – 22. [L1][SEP]

6. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с. [L1][SEP]

7. Зайченко І. Про удосконалення змісту курсу «Етика викладача вищої [L1][SEP]школи» для магістрантів спеціальності «педагогіка вищої школи» [Електронний ресурс] / І. Зайченко // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії (30–31 липня 2014). – С. 65–67 // Scientific Conferences. – Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/en/art/682>. [L1][SEP]

8. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І. В. Артьомов, І. П. Студеняк, Й. Й. Головач, А. В. Гусь. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. – 360 с. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 23).

9. Коваль О. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів) : навчально-методичний посібник / за ред. О. Є. Коваль. –

Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. – 90 с.

10. Коваль О. Педагогіка та психологія вищої школи: навчально-методичний комплекс // Навчально-методичний посібник / [О. Є. Коваль]. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2016. – 65 с.

11. Коваль О. Методичні вказівки до практикуму з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 20 с.

12. Курс лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 85 с.

13. Конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Маркіна Л. Л. – Дніпро ДДУВС, 2016. – 70 с.

14. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів / Авторський колектив: Т. Фулей (керівник робочої групи), Н. Буруковська, Т. Будниченко, Г. Савченко. – К., 2016. – 90 с.

15. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

16. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. – Х. : НФаУ, 2019. – 248 с.

17. Системно-синергетичний підхід до педагогічної підготовки майбутніх магістрів освіти / Професійна педагогічна освіта: системні дослідження: Монографія / За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка. – 2015. – С. 92 – 109.

18. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 120 с.

19. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко, М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. – 284 с.

20. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. – 280 с.

21. Albero, B. (2014). La pädagogie a l'universitè entre numèrisation et massification. Apports et risques d'une mutation. In G. Lameul & C. Loisy (Eds.), La pädagogie universitaire a l'heure du numèrique. Questionnement et йclairage de la recherche (pp. 27–53). Brussels, Belgium: De Boeck.

22. Diallo, I., & Maizonniaux, C. (2016). Policies and pedagogies for students of diverse backgrounds. *International Journal of Pedagogies and Learning*, 11(3), 201-210. <https://doi.org/10.1080/22040552.2016.1279526>

23. Jelena Cingel Bodinet. Pedagogies of the futures: Shifting the educational

- paradigms // European Journal of Futures Research volume 4,
Article number: 21 (2016).^[1]
24. Johnson, L., Adams Becker, S., Cummins, M., Estrada, V., Freeman, A., & Hall, C. (2016). NMC Horizon Report 2016 (Higher education edition). Retrieved from New Media Consortium website: <http://cdn.nmc.org>
25. Lebrun, M. (2015). eLearning pour enseigner et apprendre, allier pédagogie et technologie. Louvain-la-Neuve, Belgium: Academia Bruylant.
26. Pedagogical Interaction in High School, the Structural and Functional Model of Pedagogical Interaction // INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL & SCIENCE EDUCATION 2016, VOL. 11, NO. 9, 2553-2566 DOI: 10.12973/ijese.2016.
27. Scott CL (2015) The futures of learning 3: what kind of pedagogies for the 21st century? UNESCO education research and foresight, Paris. [ERF Working Papers Series, No. 15]. <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002431/243126e.pdf>. Accessed 28 Sept 2016.
28. Sharples, M., de Roock, R., Ferguson, R., Gaved, M., Herodotou, C., Koh, E., Kukulska-Hulme, A., Looi, C-K, McAndrew, P., Rienties, B., Weller, M., Wong, L. H. (2016). Innovating Pedagogy 2016: Open University Innovation Report 5. Milton Keynes: The Open University.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національний Темпус-офіс в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.mon.gov.ua>.
3. Офіційний веб-портал Національної академії внутрішніх справ : [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://naia.gov.ua>
4. Офіційний сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.unesco.org/>